

L a t w e e f c h u . A l w i s e s .

Nr. 44. - Zettortdeenâ 28tâ Oktober 1848.

Lipstu jaunas basnizas eefwehti-
fchana.

Swehtu preeku deenu dabbutjam peedsihwoht fchinni gaddâ Mikkela deenâ, jeb 29. September deenâ. Dohbeles Lattweefchu mahzitajs Rich ter peetur, zil es sinnu, to wifsteelaku draudsi par Kursemmi. Ea draudse irr iskliduse, un kaut pee schihs draudses Behrsmuischâ basniza irr, tatschu dauds mahjahm bija gruhti basnizas fasneegt. Tad nu Dohbeles mahzitajs ruhpejahs apgahdaht ir tahs tablejas mahjas, tahm eegahdadams luhgschanas weetas. Jaw preeksch 6 woi 7 gaddeem atpakkat tee eegahdaja luhgschanas weetu Krohna Sefawas pagastam; tee eelikke skohlmeisteru ihpafchâ weetâ, kas pagasta behrnus mahza, ikk swehtdeenâs basnizâ spreddiki lassa un Deewa kalposchanu turr, un tee paschi 6 woi 8 reis par gaddu tur nobrauz, Deewagaldneekem un draudsei eeksch zittahm waijadfibahm atkalpoht. — Bet ar scho Sefawas basnizu wehl ne bija wiffa draudse apgahdata; palikke wehl labs pulzinsch atstattu no basnizas nohst; ihpafchi schim gruhti nahzajs zaur tam, ka pee mahlainem zelkeem pawaffaras un ruddens un flapjâ laikâ lautineem bija neisdarrama leeta, woi kahjahm woi braukfchus sawu jeb arri kaiminu draudses basnizas pasneegt. Tahdâ weetâ dsihwo daschi no Lipstu muischas, Palzgrahwes un Salkasmuischas fainneekem; fcheem Dohbeles, Selgawas, Salkasmuischas basnizas gruhti fasneegt; lautini zaur teem flikteem gaddeem un daschu krustu, kas teem bija janefs, arri tukfchi palikkufchi eeksch laizigas mantas, un nosahpeja winnu gannam firds par to, ka tee ne warreja dabbut gruhtibâs un daschadâs behdâs dsihwodami nej Deewa sawa Kunga wahrda eepreezinafchanu. Dohbeles mahzitajs talabb usnehmahs to leelu gruhtumu Gluhdu

mahjâs Deewa kalposchanu turreht, tur tohs gruhtsirdigus un wahjus eepreezinahht, tohs apalloschus no nikna un launa zetta atgreest atpakkat, tohs firmgalwus eeprehzinahht, tohs tizzibâ wahjus us wiffu labbu pasfubbinahht. Bet schahda Deewa kalposchana nahze ir mahzitajam, ir laudim dikti gruhti, jo ta weeta bija teem nahzeem par masa, un dasch, kas bija gruhtu zettu nahzis ne dabbuta, isflahpis pehz Deewa wahrda, to paschu fanemt ar sawu auzi. Tad nu Dohbeles mahzitajs fahke ruhpetees, tur pee Gluhdu mahjahm jaunu basnizu zelt, un isgahdajufchees iswehleschanu no augstahm teefahm tee usnehmahs scho sawu swehtu nodohmaschanu arri iswest zauri Tee usfubbinaja laudis, teem pee fchi darba tik tahku paligâ nahkt, ka tee peepalihdsetu tahs pee tahs ehku zelfchanas waijadfigas leetas, alminus, mahlus, kohlus, granti u. t. j. pr. peewest; bet wiffus ammatneekus un strahdneekus, un tahs pee tahs ehkas waijadfigas leetas mahzitajs pats no sawas kuller aismakfaja un pehrn gadd ta ehka eefahkta, fchinni gaddâ klue nobeigta. Sawks un glihts un patihkams nams; muhri no mahla willeti, pamati no almineem, un ap ehkas stuhreem un ap durwju un lohgu stenderehm irr dedsinati keegeti likti, jumts no Dllenderu dakstineem un ar blikki, wiffas kohku un blikkâ leetas: durwis, lohgi mahleti tiklabb eekschpuffe, ka ahrpuffe. Basniza turr eekschpuffe, bes drehskambara un preekschnamma, 10 affis garrumâ un 4½ affis plattumâ un 18 pehdas augstumâ. Muhri no eekschpuffes un ahrapuffes irr ar kalki apmesti un stipri witteti, un altaris, kanzele, lukturi, bikkreis, Kristus bilde apfeltita, ar melnu krustu no mahzitaja eegahdati.

Mikketu deenâ, ka jaw peeminnejam, scho swehtu weetu Deewa kalposchanai eefwehtijam.

Bija us scho sw. darbu sanahkufchi pasaul dauds laudis, un bes pascha mahzitaja wehl Dohbeles prahwests, un Dalba mahzitajs, Kalnamuischas jaunezeltais mahzitajs Rudkowski, Selgawas Wahzu un Latweeschu draudses rihta mahzitaji un Salkasmuischas mahzitajs. Sallasmuischas mahzitajs ar stipreem un pee firds eimameem wahrdeem usrunnaja tohs nahzejus labbi fataisitees us tahdu swehtu eeeschanu, un Dohbeles prahwests durwis atflehdse eelaist to Deewa pulziku swehta Deewamammâ, kurrâ dseedataji pehz ehrgetu stalkas bals dseedaja. Selgawas Wahzu rihta mahzitajs Neander eeswehtija no altara weetas to jauno ehku un tohs basnizas rikhus, un pats draudses mahzitajs fazzija spreddiki par teem wahrdeem no Jahna par. gr. XXI., 3. mahzidams: Katra kristiga basniza irr weens Deewa dsihwoklis pee zilwekeem; jo 1) Deews dsihwo katra kristigâ basnizâ ar sawu gohdibu, ar sawu wahrdu un garru, — 2) schi Deewa gohdiba eeset no basnizas Klausitaju firdis un mahjâs, un 3) padarra, ka Deews mums paleef par Deewu un mehs paleefam winnam par winna laudim. Mahzitajs israhbija, ka arri schi jauna basnizina buhs tahds Deewa dsihwoklis pee zilwekeem, passubbinaja draudsi, lai scho swehto weetu mihle un gohda, un beidse ar to Deewa luhgchanu, ka tas Kungs pats gribbetu scho basnizu few par dsihwokli eeswehtih pee tahs draudses, to ar sawu gohdibu peepildiht, un scho sawu gohdibu parahdiht Klausitaju dwehfelehm, un ar firfnigu pateizibu Deewam sawam debbesu tehwoam pateikdamees, kas tam bija ir ta labba gribbeschanu, ir ta labba eespehchanu schehligi nowehlejis, pateikdamees tai draudsei par to palihdsibu, ko ta pehz sawa wahja spehka tam bija parahdijuse, pateikdamees saweem ammata beedreem par winnu mihligu atnahkchanu. Pehz nobeigta spreddika pats arri kahdus wahrduus runnaju, us to usstubbinahts zaur grahmatu, ko kahds no Lipstu basnizas draudses fainneekem itrin ihfi preeksch tahs eeswehtischanas deenas man bija atlaidis.

Schis fainneeks no fenn gaddeem mannim pasihstams, un ka zerru arri mannim beswiltigs un ustizzams draugs, manni sawâ grahmatâ bija luhdsees ta: „Sinnadams, mihlais mahzitajs! ka Zuh ne atraujatees sawu padohmu eedoht teem, kas bes padohma palikkufchi, mehs Zuh luhdsamees, woi Zuh ne gribbetut tik labprahrtigi buht, mums uslaist us tahdu pateizibas zekku, kas mums buhtu par gohdu un muhsu firdsmihtam gannam par paleefamu preeku. Muhsu gudriba irr ihfa un muhsu rohziha irr wahja, bet muhsu firdis irr peepluhduschas no pateizibas affarahm, ka esars pilns un ne warram atrast, kas tahs schuttet mums uswilttu, bes ka schihs affaras isbahrstahs. Kaut jelle Zuh schihs schuttet mums pawilttu,“ u. t. j. pr. Scho grahmatu pahrlaffijis ween un ohtru reis, preeku affaras laistijahs par mannu firdi un atbildeju rakstijam: Miltakee! wahja manna rohka pee ta darba, ko Zuh prassatees, un ihfs mans padohms; bet mums pee swehta darba irr gudrs padohma dewejs un stiprs palihdsetajs, prohti, pats Deews tas Kungs, tas Wissugudrais un Wissuspehzigais, tam pawehlesim sawu leetu, winsch eedohs padohmu.

Spreddika laika mannas aufs ar sw. preeku sawehme tohs mihligus, stiprus, pee firds lipigus wahrduus, kas no Dohbeles mahzitaja luhpahm pilleja, ka saldais meddutinsch. Sawu swehtu preeku! Wehl pa mihko Kursemmi neweena basnizina naw pohsta palikkufe, un naw tee behrni atrahwuschees tais krehlods eeschees, kur tehwi tehwi labbprahrt apmettuschees ta Kunga Jesus weffeligus wahrduus usmannigi Klausitees, turprettim wehl schai mihlai semmitei irr tizzigi mahzitaji, kas tahs draudses dahwanas tai draudsei labbis prahrtis atwehl atpakkat, ja schi tik teem nowehl to weenu leetu: gannih sawas aitinas mihlas us sahlainahm gannibahm. Wehl irr stipra mihlestibas saite, kas saweeno to galwu ar teem lohzeekteem, to mahzitaju ar sawu draudsi. Ur tahdahm dehmahm darbojees, jeb ar tahdu swehtu nopuhchanu katram wahrdam pakkat

eedams, fo Dohbeles mahzitajs pasluddinaja, kad spreddikis bija nobeigts, us altara uskapis tohs sanahkuschus usrunnaju, fazzidams:

Sirdsmihlee! wehleet mannim buht atbals no lahda wahrda, kas eestannejis mannas auffs no Zuhfu paschu widdus. — Es peeminneju to wirsminnetu lihdsibu un nehmohs wehl runnaht ta: „Zauki redseht, mihta draudse! Kad ta faulite islezz is faweem paslehpteem kambareem, kad ta fawu spohschu waidsinu atklahi preeksch wissas pafaules, un ar glihtumu pahrewel katru sahliiti un kohku lappinu un nowehl wissahm Deewa raddibahm fawâ gaischumâ staigaht. Zauki wehl kad ta fawu deenas darbu nobeigusi pamasi paleen apgultees fawâ sinnamâ gultina, un nowehl aisedama fawam jaunakam brahlim, mehnestinam, eeschuht tai fillâ debbes auschamâ tahs spohschas mirdsofchas swaigsnites, kas fasprouschahs ap to paschu, tam peepalihdseht, edoht ir naktim spohschumu un glihtumu. Zauki, kad ta rihta rassutina peetezzejuse nemannoht klahht, apwelk sahliitei sudraba swahrzius, un atspirdsina ar fawu flapjumu winnas iskaltuschus kauliaus.

Raugi, zil jauka un mihliga leeta kad zilweku behrni, radditi pehz Deewa ta Kunga waiga, dsihwo weenprahtigi kohpâ, tas irr itt lã ta rassa, kas nokriht us Zianas kalneem, jo tas Kungs pasohla tur swehtibu un dsihwofchanu muhschigi. Zauki pastattitees, kad laulati draugi, jeb kaimini, jeb tuwu raddi un ihsteneeki, kas irr gaddeem dsihwojuschi eenaidiba un dusmiba, kad schee apdohma muhschibu un pastaras deenu un atmett wissu eenaidu nohst, kad tee mihligi usrunnabs: darrisim meeru! Kad tee fawas rohkas faleel weenprahtigi kohpâ un winnu lubpas ar stuhpstischanu apstiprina to firds-balsi: peedohdi mannim, lai Deews irr Dewim peedohtu! Kas tahdu falihdsinaschanu dabbu redseht, tas lai lihgsfmojahs un preezajahs fawâ firdi, jo winsch irr dabbutis eeraudsiht swehtu leetu. Bet es sinnu weenu leetu, kas jo jauki eeraudsiht. Kas irr schi weena leeta, kas spihd jaukaki ne ka ta faule, un mirds kohschaki ne ka tahs swaigsnes, kas at-

spirdsina wairak ne ka rihta-rassutina, un eepreezina wairak ka eenaidneeku falihdsinaschanahs? — Woi ZuhS to ne sinnat? Schi weena leetina schodeen scheit bija redsama, papilnam redsama, un teem Deewa engekeem, to eeraugohht buhs firds eelehfusees no preeka! Kas irr schi weena leeta, jaukaki eeraudsiht par wissahm zittahm leetahm? Es atbildu: ta pateizibas affara, kas laistahs par zilweku azzim un rittanajahs par zilweku waigahm; kas tahdu affariu dabbu redseht tam irr wiss-jaukaka stattischahs! Un schi affara, schis glihtais spohschums ir schodeen atspihdejis Zuhfu ganna azzis, kad winsch nehmahs Deewam pateiktees, par wissu schehlastibu to tas Kungs tam parahdijis pee schihs ehkas pazelshanas un spihd un pluhst taggad par Zuhfu azzim un rittanajahs par Zuhfu waigeem, kad ZuhS fawu nopuhshanu paleekat appaksch katra swehta wahrda appakschâ, kas schodeen Zuhfu auffs eestannejis, tohs wahrduhs pahrest lihds us mahjahm, ka ZuhS tohs stahstitut faweem behrneem! To es dabbutu schodeen scheitan pee Zums wisseem redseht un par to manna dwehfele preezajahs ar swehtu preeku un lihgsfmojahs ar swehtu lihgsfmiibu!

Lai nu schi pateiziba ne isuhdahs no Zuhfu firdim, no ZuhS schihs draudses lohzehtu firdim. Sinnat jo prohjam fawu mahzitaju zee-nã un gohdã turreht; eepreezinajeet winnu tam zeldami to flawu, ka winna wahrdi pee Zums ne dabbuti semme nokrist, ka tee turprettim eekriht eeksch tizzibas firds, no kam isplaukst Deewam patihkami darbi, ka ZuhS tam ustizzatees wissas weetã, ka ZuhS tam fird-ehstus ne zekket nekurrã weetã, turprettim tam nowehlejeet jo prohjam ehst saldano maisiti eegahdatu zaur Zuhfu mihlestibas dahwanahm.

Lai ir no tawas firds, ta pateiziba ne isuhdahs, firdsmihltais ammata beedri! Deews Dewim irr dauds dewis. Winsch Dewim dewis mihligu firdi, kas eeschelohjahs par katru gruhtfirdigu, un to spehku un warru tam apbehdinatam winna behdas kluffinaht ar stipreem wahrdeem un ar dewigu rohku; winsch

zewim dewis to leelu schehlastibu, ka zawas aitinās prett zewim ne sareebjahs, kaut arri tohs, kad wajaga, ar affu rihkti schauſti, ka tahs turprettim atſiht zawu labbu prahtu un ir tahs ruhktas ſahles panemm prettim ar pateizibu. Deews zewim dewis neisſakkami dauds, zewim nowehlejis peeturrecht ſtipru tizzibu un pakauſchanohs us to Kungu, ka zu eespehji ſawu paſchu behrnu pūlzianu usluhkoht un ſcheem tuhktoschus atraut un nolikt draudſes klehpi, turredamees tai tizzibā, ka ta taiſna dſimummam ne buhs jaet maiſi mekletees! Zeizamu wahrdu effi eemantojis no ſawa nelaika tehwa, lai paleek zawas wahrds teizams pee zaweem dehleem un zawahm meitahm. Un — ja Deews man buhtu ſpreedis, ka man deenās jawell ſawus wahjus kaulus zawam ſahrkam paſſat, tad tee pulkſteni no tahm tſchetrachm baſnizahm, ko tu effi apkoehpis, kas zil reis ſwannidami irr ſaukuſchi: preezajatees, zuhu mahzitajs irr abrauzis! tad ſchehlodamees waidehs zewim paſſat: nopuſchatees ſmaggi us to Kungu, jo zuhu gannu neſs us kappeem prohjam! un dauds mihleſtibas un pateizibas aſſaras rittinaſees no zawu draugu un zawas draudſes lohzecku azzim zewim paſſat, un fataiſihs zewim lihgmū apſtaſchanohs preekſch ta Kunga waiga, kam zu dſihwojoht effi kalpojis ar meef un dwehſeli. Kungs ſtiprais Deews! lai ſchee wahrdu irr eelikti mannā firdi un uſlikti us mannahm luhpahm no ta garra tahs pateefibas! Salki ak Kungs: Amen! Tas ſwehtais Gars, tas Gars tahs pateefibas zawus wahrduſ eekustinajis. Amen.

Pehz nobeigta ſwehta darba Dohbeles mahzitajs aizinaja muhs tohs mahzitajus un tohs zittus weefus — baſnizas preekſchneeku un pilskungu un aprinka pahrluhkotaju un zittus us maltiti, kur atradde pakluſſu noliktu jauku ſudraba bikkeri, kam bija weenā puſſe uſwilktis deweja wahrds un deenas datums, un ohtrā puſſe I. Timoteus gr. V., 23, Dohbeles mah-

zitajam, no kahda ta widdus ſaimneeka dahwinahts. Un kad tee weefi to bikkeri apſtattijufchees eefauzahs: kur irr tas dewejs? lai us wiina weffelibu dſerram! tad mahzitajs atbildeja: tas dewejs naw tahds wihrs, kas no zums liks trummetes uſpuhſt, bahſeet ſawu ſtabbuliti kulle, wiſch teiſſchanu naw praſſijis no zitta, ka no mannas firds, un ſchi teiſſchana mannā firdi tam paliks, kamehr man Deews nowehlehs no ſcha bikkera dſert. Dewejs bija lihgmū aiſbrauzis us mahjahm, un lihgmū eekſch ta Kunga ſcho deenu pawaddijam wiſſi.

W. P.

Teefas ſluddinaſchanae.

No Krohna Amburgas pagasta teefas tohp zaur ſcho ſinnamu darrihts, ka tai 29tā Oktobor ſ. g. Wiſtumiſchas Grauſchu mahjās uhtrupi turrehs, kur ſirguſ, gehwiſ, aitas, zuhkaſ, arramas un wiſſadas mahju leetas, labbibu u. t. j. pr. wairakſohlitajeem pabrdohs. Krohna Amburgas pagasta teefa, tai 9tā Oktobor 1848. (Nr. 808.)

+++ Gutmann, teefas wezz.
Brunowſki, pag. teefas ſrihw.

Kad ſchi pagasta teefa to us to 25to Oktobor ſ. g. noliktu bahriau mantas uhtrupi ne warr turreht, talabb ka tai paſchā deenā ſcheit tuwumā zittu uhtrupi turrehs, tad wiina tahs wirſpeeminnetas bahriau mantas uhtrupes terminu taggad us to 4to Nowember ſ. g. nolikluſi, kas teem pirzejeem zaur ſcho teef ſinnamu darrihts. Salkamuiſchas pagasta teefa, tai 15tā Oktobor 1848. 2

(L. L. Pagasta wezzakajs Gedbert Dowitz.
(Nr. 459.) C. Kleeberg, pag. teefas ſrihw. weeta.

Wiſſi pee dſimtsmuischas Pohpes pagasta peeraſtiti un ar galwas grahmatahm atlaiſi pagasta lohzecku tohp zaur ſcho uſaizinati, lihds 5tu Nowember ſ. g. neka-wejami pee Pohpes pagasta teefas peeteiktes, zittadi ar teem, kas ne buhs peeteiſufchees, zeeti pehz likumeem darrihs. Pohpes pagasta teefa, tai 24tā September 1848. 2

(Nr. 140.) +++ Janne Zepke, pagasta wezz.
C. Maſſalitinow-Schdn, teefas ſrihw.

Wiſſem par ſinnu, ka Bramberges- un Reſchamuiſchas pagasta teefu no 25tu Oktobor ſ. g. Krohna Reſchamuiſchā turrehs. Tai 23ſchā Oktobor 1848. 3

(Nr. 725.) Teefas ſrihweris Kunſin.

W r i h w d r i k k e h t.

No juhrmallas-gubernias augſtas waldischanas puſſes: Hofrath de la Croix.
No. 340.